

**DOHOVOR
O MEDZINÁRODNOM OBCHODE S OHROZENÝMI DRUHMI VOĽNE ŽIJÚCICH ŽIVOČÍCHOV A RASTLÍN
(CITES)**

Podpísané vo Washingtone, D. C., 3. marca 1973

ZMLUVNÉ ŠTÁTY,

uznávajúc, že voľne žijúce živočíchy a plané rastliny sú v svojich krásnych a mnohotvárných formách nenahraditeľnou súčasťou prírodných systémov krajiny, ktoré musia byť chránené pre súčasnú generáciu aj pre budúce generácie;

uvedomujúc si stále rastúce hodnoty voľne žijúcich živočíchov a planých rastlín z estetického, vedeckého, kultúrneho, rekreačného a ekonomického hľadiska;

uznávajúc, že národy a štáty sú a majú byť najlepšimi ochrancami svojej vlastnej fauny a flóry;

uznávajúc ďalej, že pre záchranu určitých druhov voľne žijúcich živočíchov a planých rastlín pred ich nadmernou exploataciou medzinárodným obchodom je nevyhnutná medzinárodná spolupráca;

súc presvedčené, že je potrebné prijať primerané opatrenia na tento cieľ,

rozhodli sa uzavrieť nasledujúci Dohovor:

**ČLÁNOK I
Definície**

Podľa tohto Dohovoru, pokiaľ text nestanovuje inak:

- a) "druh" znamená ktorýkoľvek druh, poddruh, alebo geograficky oddelenú populáciu;
- b) "exemplár" znamená:
 - (i) akéhokoľvek živočicha alebo rastlinu, či už živého alebo mŕtveho,
 - (ii) v prípade živočíchov tiež: pri druhoch zaradených v prílohe I a II každú ich ľahko rozpoznateľnú časť alebo výrobok z nich; a pri druhoch zaradených do prílohy III ľahko rozpoznateľnú časť alebo výrobok z nich, pokiaľ sú tieto menovite uvedené v prílohe III v spojitosti s týmito druhmi, a
 - (iii) v prípade rastlín tiež: pri druhoch zaradených do prílohy I každú ich ľahko rozpoznateľnú časť alebo výrobok z nich; a pri druhoch zaradených do prílohy II a III ľahko rozpoznateľnú časť alebo výrobok z nich, pokiaľ sú tieto menovite uvedené v prílohe II a III v spojitosti s týmito druhmi;
- c) "obchod" znamená vývoz, reexport, dovoz a introdukcii z mora;
- d) "reexport" znamená vývoz takého exemplára, ktorý bol predtým dovezený;
- e) "introdukcii z mora" znamená dovoz exemplárov akéhokoľvek druhu, ktoré boli ulovené v morských vodách, ktoré nie sú pod právnu zvrchovanosťou žiadneho štátu;
- f) "vedecký orgán" znamená národný vedecký orgán určený podľa článku IX;
- g) "výkonný orgán" znamená národný administratívny orgán určený podľa článku IX;
- h) "strana" znamená štát, pre ktorý tento Dohovor vstúpil v platnosť.

**ČLÁNOK II
Základné ustanovenia**

1. Príloha I zahŕňa všetky druhy ohrozené vyhubením, ktoré sú alebo môžu byť obchodom nepriaznivo ovplyvňované. Obchod s exemplármi týchto druhov musí byť predmetom mimoriadne prísnych opatrení, aby naďalej neohrozoval ich prežitie a možno ho povoľovať len za výnimočných okolností.

2. Príloha II obsahuje:

- a) všetky druhy, ktoré, aj keď nie sú bezprostredne ohrozené vyhubením, by sa nimi mohli stať, keby obchod s exemplármi týchto druhov nebol podriadený prísnyh opatreniam zabraňujúcim takému ich využívaniu, ktoré je nezlučiteľné s ich prežitím; a
 - b) ďalšie druhy, ktoré musia byť predmetom určitých opatrení, aby sa obchod s exemplármi niektorých druhov uvedených pod písmenom a) bodu 2 tohto článku, mohol účinne kontrolovať.
3. Príloha III zahŕňa druhy, o ktorých ktorákoľvek strana vyhlási, že v medziach jej právnej zvrchovanosti sú predmetom opatrení, majúcich preventívne zabrániť ich exploatácii alebo ju obmedziť, a ktoré vyžadujú spoluprácu iných strán pri kontrole obchodu.
 4. Strany povolia obchod s exemplármi druhov uvedených v prílohe I, II a III iba vtedy, ak to bude v súlade s ustanoveniami tohto Dohovoru.

ČLÁNOK III

Úprava obchodu s exemplármi druhov zaradených do prílohy I

1. Všetok obchod s exemplármi druhov zaradených do prílohy I sa vykonáva v súlade s ustanoveniami tohto článku.
2. Na vývoz každého exemplára druhu zaradeného do prílohy I treba najskôr predložiť povolenie na vývoz. Povolenie na vývoz možno udeliť len vtedy, ak sú splnené tieto podmienky:
 - a) vedecký orgán vyvážajúceho štátu oznámil, že vývoz neohrozí prežitie dotknutého druhu;
 - b) výkonný orgán vyvážajúceho štátu je ubezpečený o tom, že daný exemplár nebol získaný proti zákonným predpisom na ochranu fauny a flóry dotyčného štátu;
 - c) výkonný orgán vyvážajúceho štátu je ubezpečený o tom, že každý živý exemplár bude pripravený a dopravovaný takým spôsobom, že nebezpečenstvo poranenia, poškodenia na zdraví alebo krutého zaobchádzania sa zníži na najmenšiu možnú mieru; a
 - d) výkonný orgán vyvážajúceho štátu je ubezpečený o tom, že pre dané exempláre bolo udelené povolenie dovozu.
3. Na dovoz každého exemplára druhu zaradeného do prílohy I treba najprv predložiť povolenie na dovoz a ďalej povolenie na vývoz alebo potvrdenie o reexporte. Povolenie na dovoz možno udeliť iba vtedy, ak sú splnené tieto podmienky:
 - a) vedecký orgán dovážajúceho štátu oznámil, že dovoz nebude za účelom, ktorý ohrozí prežitie dotyčného druhu;
 - b) výkonný alebo vedecký orgán dovážajúceho štátu je ubezpečený o tom, že predpokladaný príjemca živého exemplára je náležite vybavený pre jeho umiestnenie a pre starostlivosť oň; a
 - c) výkonný orgán dovážajúceho štátu je ubezpečený o tom, že exemplár sa nepoužije prednostne na obchodné účely.
4. Na reexport každého exemplára druhu zaradeného do prílohy I treba najprv predložiť vydané potvrdenie o reexporte. Potvrdenie o reexporte možno vydať len vtedy, ak sú splnené tieto podmienky:
 - a) výkonný orgán reexportujúceho štátu je ubezpečený o tom, že každý exemplár bol do štátu dovezený v súlade s ustanoveniami tohto Dohovoru;
 - b) výkonný orgán reexportujúceho štátu je ubezpečený o tom, že každý živý exemplár bude pripravený a dopravovaný takým spôsobom, aby sa zamedzilo nebezpečenstvu poranenia, poškodenia na zdraví alebo krutého zaobchádzania; a
 - c) výkonný orgán reexportujúceho štátu je ubezpečený o tom, že pre každý živý exemplár sa udelilo povolenie dovozu.
5. Na introdukcii z mora každého exemplára druhu zaradeného do prílohy I treba najprv predložiť potvrdenie vydané výkonným orgánom introdukujúceho štátu. Toto potvrdenie musí zodpovedať týmto podmienkam:
 - a) vedecký orgán introdukujúceho štátu oznámil, že tento dovoz neohrozí prežitie dotyčného druhu;
 - b) výkonný alebo vedecký orgán introdukujúceho štátu sú ubezpečené o tom, že predpokladaný príjemca živého exemplára je náležite vybavený pre jeho umiestnenie a pre starostlivosť oň; a
 - c) výkonný orgán dovážajúceho štátu si predovšetkým overil, že jedinec nebude použitý prednostne na obchodné účely.

ČLÁNOK IV
Úprava obchodu s exemplármi druhov zaradených do prílohy II

1. Všetok obchod s exemplármi druhov zaradených do prílohy II sa vykonáva v súlade s ustanoveniami tohto článku.
2. Na vývoz každého exemplára druhu zaradeného do prílohy II treba najprv predložiť povolenie na vývoz. Povolenie na vývoz možno udeliť len vtedy, ak sú splnené tieto podmienky:
 - a) vedecký orgán vyvážajúceho štátu oznámil, že tento vývoz neohrozí prežitie dotknutého druhu;
 - b) výkonný orgán vyvážajúceho štátu je ubezpečený o tom, že daný exemplár nebol získaný proti zákonným predpisom na ochranu fauny a flóry dotyčného štátu; a
 - c) výkonný orgán vyvážajúceho štátu je ubezpečený o tom, že každý živý exemplár bude pripravený a dopravovaný tak, aby sa zamedzilo poraneniu, poškodeniu na zdraví alebo krutému zaobchádzaniu.
3. Vedecké orgány strán sledujú priebežne povolenia na vývoz exemplárov zaradených do prílohy II, vydávané ich štátom aj skutočný vývoz týchto exemplárov. Ak niektorý vedecký orgán zistí, že vývoz exemplárov niektorého z týchto druhov by sa mal obmedziť, aby sa druh uchoval v celom rozsahu výskytu a na úrovni, ktorá by bola zároveň v súlade s jeho úlohou v ekosystémoch, v ktorých sa vyskytuje, a trocha nad úrovňou, ktorá by vyžadovala zaradenie tohto druhu do prílohy I, vedecký orgán navrhne príslušnému výkonnému orgánu primerané opatrenia na obmedzenie udeľovania povolení vývozu exemplárov dotyčného druhu.
4. Na dovoz každého exemplára druhu zaradeného do prílohy II treba najprv predložiť buď vývozné povolenie, alebo potvrdenie o reexporte.
5. Na reexport každého exemplára druhu zaradeného do prílohy II treba najprv predložiť potvrdenie o reexporte. Potvrdenie o reexporte možno vydať, ak sú splnené tieto podmienky:
 - a) výkonný orgán reexponujúceho štátu je ubezpečený o tom, že exemplár sa do štátu doviezol v súlade s ustanoveniami tohto Dohovoru; a
 - b) výkonný orgán reexportujúceho štátu je ubezpečený o tom, že každý živý jedinec bude pripravený a dopravovaný takým spôsobom, že nebezpečenstvo poranenia, poškodenia na zdraví alebo krutého zaobchádzania sa zníži na najmenšiu možnú mieru.
6. Na introdukcii z mora každého exemplára druhu zaradeného do prílohy II treba najprv, aby výkonný orgán introdukujúceho štátu vydal na to potvrdenie. Toto potvrdenie možno vydať iba vtedy, ak sú splnené tieto podmienky:
 - a) vedecký orgán introdukujúceho štátu oznámil, že táto introdukcia neohrozí prežitie dotyčného druhu; a
 - b) výkonný orgán introdukujúceho štátu je ubezpečený o tom, že s každým živým exemplárom sa bude zaobchádzať tak, že nebezpečenstvo poranenia, poškodenia na zdraví alebo krutého zaobchádzania sa zníži na najmenšiu možnú mieru.
7. Potvrdenia uvedené v odseku 6 tohto článku možno vydať len na odporúčanie vedeckého orgánu po konzultácii s inými národnými vedeckými orgánmi alebo, ak je to nevyhnutné, s medzinárodnými vedeckými orgánmi, a to s ohľadom na celkový počet exemplárov, ktoré sa majú doviezť v priebehu určitého obdobia, nie dlhšieho ako jeden rok.

ČLÁNOK V
Úprava obchodu s exemplármi druhov zaradených do prílohy III

1. Všetok obchod s exemplármi druhov zaradených do prílohy III sa vykonáva v súlade s ustanoveniami tohto článku.
2. Na vývozu každého exemplára druhu zaradeného do prílohy III zo štátu, ktorý tento druh do prílohy III zaradil, treba najprv predložiť povolenie na vývoz. Povolenie na vývoz možno udeliť iba vtedy, ak sú splnené tieto podmienky:

- a) výkonný orgán vyvážajúceho štátu je ubezpečený o tom, že daný exemplár nebol získaný proti zákonným predpisom na ochranu fauny a flóry tohto štátu; a
 - b) výkonný orgán vyvážajúceho štátu je ubezpečený o tom, že každý živý exemplár bude pripravený a dopravovaný takým spôsobom, že nebezpečenstvo poranenia, poškodenia na zdraví alebo krutého zaobchádzania sa zníži na najmenšiu možnú mieru.
3. S výnimkou okolností uvedených v odseku 4 tohto článku na dovoz každého exemplára druhu zaradeného do prílohy III treba najprv predložiť potvrdenie o pôvode exemplára a, pokiaľ sa dovoz deje zo štátu, ktorý tento druh zaradil do prílohy III, vývozné povolenie.
 4. V prípade reexportu treba, aby dovážajúci štát dostal potvrdenie vydané výkonným orgánom reexportujúceho štátu o tom, že exemplár sa v tomto štáte podrobil osobitnému spracovaniu alebo, že je reexportovaný, a to preto, aby bola evidencia o splnení ustanovení tohto Dohovoru vzhľadom na tento exemplár.

ČLÁNOK VI Povolenie a potvrdenie

1. Povolenia a potvrdenia vydávané podľa ustanovení článkov III, IV a V musia zodpovedať ustanoveniam tohto článku.
2. Povolenie na vývoz musí obsahovať informácie špecifikované vo vzore pripojenom v prílohe IV a možno ich využiť pre vývoz len v období šiestich mesiacov po vydaní.
3. Každé povolenie alebo potvrdenie musí obsahovať názov tohto Dohovoru, úradný názov a pečiatku výkonného orgánu, ktorý ho vydal, a kontrolné číslo, pripojené týmto výkonným orgánom.
4. Každá kópia povolenia alebo potvrdenia vydaná výkonným orgánom musí byť jasne označená ako kópia a, pokiaľ na nej nie je potvrdený iný rozsah platnosti, nesmie sa použiť namiesto originálu.
5. Pre každú zásielku exemplárov treba samostatné povolenie alebo potvrdenie.
6. Výkonný orgán štátu dovážajúceho akýkoľvek exemplár zruší platnosť a odoberie vývozné povolenie, alebo potvrdenie o reexporte aj všetky im zodpovedajúce povolenia na dovoz, predložené pri dovezení exemplára.
7. Pokiaľ je to vhodné a uskutočniteľné, opatrí výkonný orgán každý exemplár značkou, ktorá uľahčí jeho identifikáciu.
"Značkou" sa v tomto zmysle rozumie každé nezmazateľné označenie, plomba, alebo iný primeraný prostriedok, dovoľujúci identifikovať exemplár tak, aby čo najviac znemožňoval falšovanie neoprávnenou osobou.

ČLÁNOK VII Výnimky a iné špeciálne ustanovenia týkajúce sa obchodu

1. Ustanovenia článkov III, IV a V neplatia pre prepravu a prekládku jedincov na území strany, pokiaľ exempláre zostávajú pod colnou kontrolou.
2. Ak je výkonný orgán vyvážajúceho alebo reexportujúceho štátu ubezpečený o tom, že určitý exemplár bol získaný pred tým, než sa naň začal vzťahovať tento Dohovor a vydá potvrdenie v tomto zmysle, nebudú sa na tento exemplár uplatňovať ustanovenia článkov III, IV a V.
3. Ustanovenia článkov III, IV a V sa nebudú uplatňovať na exempláre, ktoré majú osobný alebo rodinný charakter.
Táto výnimka však neplatí, ak:
 - a) ide o exempláre druhov zaradených do prílohy I, pokiaľ ich získal vlastník mimo štátu jeho trvalého bydliska a do tohto štátu sa dovezli; alebo
 - b) ide o exempláre druhov zaradených do prílohy II,
 - (i) ktoré získal vlastník mimo štátu jeho trvalého bydliska a v štáte, kde sa vykonával odber z voľnej prírody,

- (ii) ktoré sa dovážajú do štátu vlastníkovho trvalého bydliska, a
- (iii) pri ktorých štát, v ktorom boli vzaté z voľnej prírody, požaduje pred každým vyvezením povolenie vývozu,

pokiaľ však nie je výkonný orgán ubezpečený o tom, že exempláre boli získané pred tým, než sa na ne začali vzťahovať ustanovenia tohto Dohovoru.

4. Na exempláre druhov živočíchov zaradených do prílohy I, vychované v zajatí na obchodné účely alebo druhy rastlín zaradených do prílohy I a umelo rozmnožené na obchodné účely sa hľadí tak, akoby to boli exempláre druhov zaradených do prílohy II.
5. Ak je výkonný orgán vyvážajúceho štátu ubezpečený o tom, že ktorýkoľvek exemplár živočíšneho druhu bol vychovaný v zajatí alebo že ktorýkoľvek exemplár rastlinného druhu sa vypestoval umelo, alebo je časťou takého živočícha alebo rastliny, prípadne sa z nich odvodil, môže potvrdenie tejto skutočnosti vydané výkonným orgánom nahradiť povolenia požadované ustanoveniami článkov III, IV a V.
6. Ustanovenia článkov III, IV a V sa nevzťahujú na neobchodné požičanie, dar alebo výmenu medzi vedcami alebo vedeckými inštitúciami, registrovanými na výkonnom orgáne svojho štátu, na herbárové a inak konzervované exempláre, sušené alebo zalievané múzejné preparáty a živý rastlinný materiál, pokiaľ sú označené etiketou vydanou alebo potvrdenou výkonným orgánom.
7. Výkonný orgán ktoréhokoľvek štátu nemusí rešpektovať ustanovenia článkov III, IV a V a môže bez povolenia alebo potvrdenia pripustiť presun exemplárov, ktoré sú súčasťou putovnej zoologickej záhrady, cirkusu, zverinca, výstavy rastlín alebo inej putovnej výstavy, ak sú splnené tieto podmienky:
 - a) vývozca alebo dovozca zaregistroval také exempláre so všetkými podrobnosťami na tomto výkonnom orgáne;
 - b) exempláre patria do niektorej z kategórií špecifikovaných v odseku 2 alebo 5 tohto článku; a
 - c) výkonný orgán je ubezpečený o tom, že každý živý exemplár bude tak transportovaný a opatrovaný, aby sa nebezpečenstvo poranenia, poškodenia na zdraví alebo surového zaobchádzania znížilo na najmenšiu možnú mieru.

ČLÁNOK VIII Opatrenia, ktoré urobia strany

- I. Strany urobia primerané opatrenia na to, aby ustanovenia tohto Dohovoru uviedli do života a znemožnili také obchodovanie s exemplármi, ktoré by ho porušovalo.

Budú v nich obsiahnuté opatrenia:

 - a) na pokutovanie obchodu s takými exemplármi alebo ich držby, prípadne oboch; a
 - b) na vykonanie konfiškácie takých exemplárov alebo ich navrátenie do štátu, ktorý ich vyviezol.
2. Okrem opatrení uskutočnených podľa odseku 1 tohto článku môže strana, ak to uzná za potrebné, určiť akýkoľvek interný spôsob náhrady výdavkov, vzniknutých pri konfiškácii exemplárov, ktoré boli predmetom nedovoleného obchodu odporujúceho opatreniam prijatým v rámci realizácie tohto Dohovoru.
3. Strany zabezpečia, aby exempláre prešli formalitami požadovanými pre obchod s nimi s čo možno najmenším omeškaním. Aby sa priechod uľahčilo, môže strana určiť miesta výstupu a vstupu, na ktorých sa musia exempláre podať na colné odbavenie. Strany ďalej zabezpečia aby bolo o všetky živé exempláre počas tranzitu, prechovávaní alebo dopravy náležite postarané tak, aby nebezpečenstvo zranenia, poškodenia na zdraví alebo surového zaobchádzania bolo znížené na čo najmenšiu možnú mieru.
4. Ak bol na základe opatrení uvedených v odseku 1 tohto článku zhabaný živý exemplár:
 - a) zverí sa výkonnému orgánu toho štátu, ktorý ho zhabal;
 - b) výkonný orgán po konzultácii s vyvážajúcim štátom vráti exemplár tomuto štátu na jeho náklady alebo ho zašle záchrannému centru alebo na iné podobné miesto, ktoré výkonný orgán uzná za vhodné vzhľadom na ciele tohto Dohovoru; a

- c) výkonný orgán môže prijať odporúčanie vedeckého orgánu alebo, ak to pokladá za potrebné, môže sa opýtať sekretariátu, aby uľahčil svoje rozhodnutie podľa bodu b) tohto odseku, a to aj čo sa týka voľby záchranného centra alebo iného miesta.
5. Záchraným centrom v zmysle odseku 4 tohto článku sa rozumie, inštitúcia určená výkonným orgánom na to, aby sa starala o živé exempláre, a to predovšetkým o tie, ktoré boli zhabané.
6. Každá strana vedie záznamy o obchode s exemplármi druhov zaradených do prílohy I, II a III, ktoré obsahujú:
- a) mená a adresy vývozcov a dovozcov; a
 - b) počet a typ vydaných povolení a potvrdení; štát s ktorým sa obchod uskutočnil; počet alebo množstvo jedincov, mená druhov a to ako sú uvedené v prílohách I, II a III a tam, kde je to možné aj veľkosť a pohlavie daných exemplárov.
7. Každá strana vypracúva periodické hlásenia o plnení záväzkov tohto Dohovoru a postupuje sekretariátu:
- a) ročný výkaz obsahujúci údaje uvedené v bode b) ods. 6 tohto článku; a
 - b) každé dva roky správu o legislatívnych, regulačných a administratívnych opatreniach na uplatnenie tohto Dohovoru.
8. Informácie uvedené v odseku 7 tohto článku budú verejne k dispozícii, pokiaľ to nebude v rozpore s právnymi predpismi dotyčnej strany.

ČLÁNOK IX Výkonné a vedecké orgány

1. Každá strana ustanoví na účely tohto Dohovoru:
- a) jeden alebo viac výkonných orgánov oprávnených vydávať povolenia alebo potvrdenia v mene tejto strany;
 - a
 - b) jeden alebo viac vedeckých orgánov.
2. Štát, ukladajúci ratifikačnú listinu alebo dokument o prijatí, schválení alebo pristúpení, oznámi zároveň depozitnej vláde meno a adresu výkonného orgánu, ktorý bol splnomocnený rokovať s ostatnými stranami a so sekretariátom.
3. Každú zmenu vo vymenúvaní alebo splnomocnení podľa ustanovení tohto článku oznámi príslušná strana sekretariátu, ktorý o nej informuje všetky ostatné strany.
4. Každý výkonný orgán, uvedený v odseku 2 tohto článku, je povinný na žiadosť sekretariátu alebo výkonného orgánu inej strany postúpiť im odtlačok pečiatok, pečatí alebo iných značiek, používaných na overovanie povolenia a potvrdenia.

ČLÁNOK X Obchod so štátmi, ktoré nie sú stranami tohto Dohovoru

Ak sa uskutočňuje vývoz alebo reexport do štátu, alebo dovoz zo štátu, ktorý nie je stranou tohto Dohovoru, môžu strany namiesto povolení a potvrdení požadovaných týmto Dohovorom uznať podobné dokumenty, vydané kompetentnými orgánmi dotyčného štátu, pokiaľ v zásade zodpovedajú požiadavkám tohto Dohovoru.

ČLÁNOK XI Konferencia strán

1. Sekretariát zvolá zasadanie konferencie strán najneskôr dva roky po tom, čo tento Dohovor nadobudol platnosť.
2. Neskôr zvoláva sekretariát, pokiaľ konferencia nerozhodla inak, pravidelné zasadania najmenej raz za dva roky a mimoriadne zasadania kedykoľvek, ak o to požiadajú písomne najmenej jedna tretina strán.

3. Na zasadaniach, tak riadnych, ako aj mimoriadnych, prerokujú strany plnenie tohto Dohovoru a môžu:
- urobiť také nevyhnutné opatrenia, ktoré by sekretariátu umožnili plniť jeho povinnosti a prijímať finančné opatrenia;
 - zvažovať a prijímať pozmeňovacie návrhy k prílohám I a II v súlade s článkom XV;
 - skúmať pokrok uskutočnený v obnove stavu a v ochrane druhov zaradených do prílohy I, II a III;
 - prijímať a zvažovať akékoľvek hlásenia predložené sekretariátom alebo ktoroukoľvek stranou; a
 - prípadne vydávať odporúčania na zlepšenie účinnosti tohto Dohovoru.
4. Na každom riadnom zasadaní môžu strany určiť dobu a miesto budúceho riadneho zasadania, konaného podľa ustanovení odseku 2 tohto článku.
5. Na zasadaní môžu strany stanoviť a prijať rokovací poriadok pre toto zasadanie.
6. Organizácia Spojených národov, jej špecializované agentúry a Medzinárodná agentúra pre atómovú energiu, ako aj ktorýkoľvek štát, ktorý nie je členom tohto Dohovoru, môžu byť na zasadaniach konferencie zastúpené pozorovateľmi, ktorí majú práva účastníkov, ale nemajú právo hlasovať.
7. Ktorýkoľvek subjekt alebo organizácia odborne kvalifikovaný v ochrane, uchovaní alebo obhospodarovaní voľne žijúcich živočíchov alebo rastlín, ktorý upovedomil sekretariát o svojom prianí byť zastúpený svojimi pozorovateľmi na zasadaniach konferencie, bude pripustený, pokiaľ sa proti tomu nepostaví najmenej jedna tretina prítomných strán a pokiaľ tento subjekt alebo organizácia patrí do niektorej z týchto kategórií:
- medzinárodné organizácie alebo subjekty, vládne alebo nevládne, a národné vládne organizácie alebo subjekty; a
 - národné nevládne organizácie alebo subjekty, ktoré v tomto smere schválil štát, v ktorom sídli.

Pokiaľ sú pripustení na zasadanie konferencie, majú títo pozorovatelia právo účastníkov, ale nemajú hlasovacie právo.

ČLÁNOK XII **Sekretariát**

1. Akonáhle tento Dohovor nadobudne platnosť, ustanoví výkonný riaditeľ Programu OSN pre životné prostredie sekretariát. V rozsahu a spôsobom, ktoré uzná za vhodné, mu v tomto môžu byť nápomocné príslušné medzivládne alebo nevládne medzinárodné alebo národné organizácie a subjekty, odborne kvalifikované v ochrane, uchovaní a obhospodarovaní voľne žijúcich živočíchov a rastlín.

Povinnosťou sekretariátu je:

- organizovať a zabezpečiť zasadanie strán;
- plniť povinnosti, ktoré mu boli zverené podľa ustanovení článku XV a XVI tohto Dohovoru;
- v súlade s programom, schváleným konferenciou strán, vykonávať vedecké a odborné štúdie, ktoré prispievajú k plneniu tohto Dohovoru, ako aj štúdie týkajúce sa noriem pre náležitú prípravu a dopravu živých exemplárov a prostriedkov pre identifikáciu exemplárov;
- študovať hlásenia strán a vyžadovať od strán také doplňujúce údaje, ktoré sú podľa jeho mienky potrebné na zabezpečenie plnenia tohto Dohovoru;
- upozorňovať strany na všetky materiály, týkajúce sa cieľov tohto Dohovoru;
- periodicky publikovať a rozposielať stranám bežne platné výtlačky príloh I, II a III, ako aj všetky informácie, ktoré uľahčia určovanie jedincov tých druhov, ktoré boli do týchto príloh zaradené;
- prípravovať raz za rok pre strany správu o svojej práci a o plnení tohto Dohovoru a ďalšie hlásenia, ktoré si môžu vyžiadať zasadania strán;
- vypracúvať odporúčania na uskutočnenie cieľov a plnenie ustanovení tohto Dohovoru, počítajúc do toho aj výmenu informácií vedeckej alebo odbornej povahy; a
- plniť ostatné úlohy, ktorými ho môžu poveriť strany.

ČLÁNOK XIII **Medzinárodné opatrenia**

1. Ak si sekretariát na základe dochádzajúcich mu správ overí, že niektorý druh zaradený do prílohy I alebo II je nepriaznivo ovplyvňovaný obchodom s exemplármi tohto druhu; alebo že ustanovenia tohto Dohovoru sa účinne neplnia, oznámi to oprávnenému výkonnému orgánu strany alebo strán, ktorých sa to týka.
2. Ak niektorá strana dostane oznámenie, ako je uvedené v odseku 1 tohto článku, informuje čo možno najskôr, a pokiaľ to jej zákonné predpisy dovoľujú, sekretariát o všetkých závažných faktoch a navrhne prípadné nápravné opatrenia. Ak strana uzná, že je žiaduce zaviesť vyšetrovanie, môže toto vyšetrovanie vykonať jedna alebo viaceré osoby výslovne na toto zmocnené touto stranou.
3. Informácie poskytnuté stranou alebo informácie, ktoré sú výsledkom vyšetrovania, ako je uvedené v odseku 2 tohto článku, preskúma budúca konferencia strán, ktorá môže vydať akékoľvek odporúčania, ktoré uzná za vhodné.

ČI.ÁNOK XIV

Dopad na vnútroštátne predpisy a medzinárodné dohovory

1. Ustanovenia tohto Dohovoru nebránia stranám v žiadnom smere prijať:
 - a) prísnejšie vnútroštátne predpisy k podmienkam obchodu, na získavanie do držby alebo na prepravovanie exemplárov druhov zaradených do prílohy I, II a III, alebo ich úplne zakázať; alebo
 - b) vnútroštátne predpisy obmedzujúce alebo zakazujúce obchod, získavanie do držby alebo prepravovanie druhov nezaradených v prílohách I, II a III.
2. Ustanovenia tohto Dohovoru v žiadnom smere nepostihnú ustanovenia akýchkoľvek vnútroštátnych predpisov alebo povinností vyplývajúcich stranám z akejkoľvek zmluvy, dohovoru alebo medzinárodnej dohody, ktorá pre ktorúkoľvek stranu platí alebo neskôr môže nadobudnúť platnosť, pokiaľ sa týka ostatných aspektov obchodu s exemplármi alebo ich získavania, držby a prepravy, vrátane colných opatrení, opatrení verejného zdravotníctva, veterinárnej služby alebo rastlinnej karantény.
3. Ustanovenia tohto Dohovoru nepostihnú v žiadnom smere ustanovenia, alebo povinnosti vyplývajúce z akejkoľvek zmluvy, dohovoru alebo medzinárodnej dohody uzavretej, alebo ktorá môže byť neskôr uzavretá, medzi štátmi vytvárajúcimi úniu alebo regionálny obchodný dohovor, ktorý tvorí alebo zachováva vonkajšiu colnú kontrolu a odstraňuje colnú kontrolu medzi svojimi členmi, pokiaľ sa tieto ustanovenia alebo povinnosti týkajú obchodu medzi členskými štátmi tejto únie alebo dohovoru.
4. Členský štát tohto Dohovoru, ktorý je zároveň účastníkom akejkoľvek inej zmluvy, dohovoru alebo medzinárodnej dohody, ktorá je v platnosti v čase, keď nadobudne platnosť tento Dohovor, a podľa ktorých ustanovení sa poskytuje ochrana morským druhom zaradeným do prílohy II, je oslobodený od povinností ukladaných ustanoveniami tohto Dohovoru, pokiaľ sa týkajú obchodu s exemplármi druhov zaradených v prílohe II a pokiaľ sú lovené loďami registrovanými v tomto štáte a v súlade s ustanoveniami uvedenej zmluvy, dohovoru, alebo medzinárodnej dohody.
5. Pokiaľ to neodporuje článku XV Dohovoru, je na vývoz exemplárov, získaných podľa odseku 4 tohto článku, potrebné iba potvrdenie výkonného orgánu dovážajúceho štátu o tom, že exempláre boli získané v súlade s ustanoveniami inej zmluvy, dohovoru alebo medzinárodnej dohody.
6. Nič z tohto Dohovoru nestojí v ceste k tomu, aby Konferencia OSN o morskom práve, zvolaná GS OSN v zmysle Rezolúcie č. 2750 C (XXV), kodifikovala a vypracovala morské právo, ani súčasným alebo budúcim nárokom a právnym hľadiskám ktoréhokoľvek štátu, pokiaľ sa týkajú morského práva a povahy a rozsahu ich právnej zvrchovanosti na pobreží alebo na lodiach plávajúcich pod ich vlajkou.

ČI.ÁNOK XV

Pozmeňovacie návrhy k prílohám I a II

1. V dobe zasadania konferencie platia pre pozmeňovacie návrhy do prílohy I a II tieto ustanovenia:
 - a) Ktorákoľvek strana môže podať pozmeňovací návrh k prílohe I a II na prerokovanie na budúcom zasadaní. Text pozmeňovacieho návrhu oznámi sekretariátu najneskôr do 150 dní pred zasadaním. Sekretariát

sa podľa ustanovení bodov b) a c) ods. 2 tohto článku opýta ostatných strán a zainteresovaných inštitúcií a ich odpovede oznámi všetkým stranám najneskôr 30 dní pred zasadaním.

b) Pozmeňovacie návrhy sú prijímané dvojtretinovou väčšinou prítomných a hlasujúcich strán. "Prítomnými a hlasujúcimi stranami" sa v tomto zmysle rozumejú prítomné strany, ktoré hlasovali za alebo proti. Strany, ktoré sa hlasovania zdržali, sa nepočítajú do dvoch tretín požadovaných pre prijatie pozmeňovacieho návrhu.

c) Pozmeňovacie návrhy, prijaté na zasadaní, nadobúdajú účinnosť 90 dní po zasadaní, a to pre všetky strany s výnimkou tých, ktoré uplatnili výhradu podľa odseku 3 tohto článku.

2. Medzi zasadaniami konferencie platia pre pozmeňovacie návrhy k prílohám I a II tieto ustanovenia:

a) Ktorákoľvek strana môže podať pozmeňovací návrh k prílohe I alebo II na prerokovanie medzi zasadaniami cestou písomného hlasovania, ako sa ustanovuje ďalej v tomto odseku.

b) Pri morských druhoch, len čo sekretariát dostane text pozmeňovacieho návrhu, oznámi to bez meškania všetkým stranám. Zároveň sa opýta tiež medzinárodných inštitúcií, ktoré majú nejaký vzťah k týmto druhom, predovšetkým preto, aby získal všetky vedecké údaje, ktoré mu tieto inštitúcie môžu poskytnúť, a aby zabezpečil koordináciu so všetkými ochrannými opatreniami, uplatňovanými týmito organizáciami. Sekretariát oznámi názory a údaje získané od týchto inštitúcií i svoje vlastné zistenia a odporúčania čo možno najskôr všetkým stranám.

c) Pri druhoch iných než morských, len čo sekretariát dostane text pozmeňovacieho návrhu, oznámi to ihneď všetkým stranám a čo najskôr im oznámi i svoje vlastné odporúčania.

d) V priebehu 60 dní od dátumu, keď sekretariát oznámil stranám svoje odporúčania podľa bodu b) alebo c) tohto odseku, môže ktorákoľvek strana postúpiť sekretariátu akékoľvek pripomienky k predkladanému pozmeňovaciemu návrhu, ako aj všetky dôležité vedecké dáta a informácie.

e) Sekretariát oznámi stranám v čo najkratšom čase odpovede, ktoré dostal, i svoje vlastné odporúčania.

f) Ak v priebehu 30 dní odo dňa, keď boli oznámené odpovede a odporúčania podľa ustanovenia bodu e) tohto odseku, sekretariát nedostane žiadny protest, pozmeňovací návrh nadobudne platnosť pre všetky strany s výnimkou tých, ktoré uplatnili výhradu v zmysle odseku 3 tohto článku.

g) Ak sekretariát dostane od niektorej strany protest, predložený pozmeňovací návrh sa podrobí písomnému hlasovaniu podľa ustanovení bodov h), i) a j) tohto odseku.

h) Sekretariát oznámi všetkým stranám, že mu bol postúpený protest.

i) Ak sekretariát v priebehu 60 dní odo dňa oznámenia podľa bodu h) tohto odseku nedostane najmenej od polovice strán kladný, záporný alebo zdržujúci sa hlas, bude predložený pozmeňovací návrh odkázaný na budúce zasadanie konferencie na ďalšie uváženie.

j) Ak sekretariát dostane hlasy najmenej od polovice všetkých strán, bude pozmeňovací návrh prijatý dvojtretinovou väčšinou strán, ktoré hlasovali za alebo proti.

k) Sekretariát oznámi všetkým stranám výsledok hlasovania.

l) Ak bol predložený pozmeňovací návrh prijatý, nadobudne platnosť 90 dní po tom, čo to sekretariát oznámil stranám, a to pre všetky strany s výnimkou tých, ktoré urobili výhradu podľa odseku 4 tohto článku.

3. Počas obdobia 90 dní stanovených v bode c) ods. 1 alebo v bode l) ods. 2 tohto článku, môže ktorákoľvek strana urobiť písomným oznámením na depozitnej vláde výhradu k pozmeňovaciemu návrhu. Dokiaľ táto výhrada nebude odvolaná, bude sa s touto stranou vo veciach obchodu s dotknutými druhmi zaobchádzať ako so štátom, ktorý nie je členom tohto Dohovoru.

ČLÁNOK XVI

Príloha III a pozmeňovacie návrhy k nej

I. Ktorákoľvek strana môže kedykoľvek predložiť sekretariátu zoznam druhov, ktoré podľa jej ustanovení podliehajú v rámci jej právnych predpisov opatreniam uvedeným v odseku 3 článku II. Príloha III obsahuje meno strany, ktorá tieto druhy do tej prílohy zaradila, vedecké mená týchto druhov a všetky časti alebo produkty zo živočíchov a rastlín uvedené menovite pri každom druhu podľa bodu b) článku I.

2. Taký zoznam predložený podľa odseku 1 tohto článku, postúpi v čo najkratšom čase sekretariát všetkým stranám. Zoznam nadobudne účinnosť ako súčasť prílohy III do 90 dní po dátume tohto postúpenia. Kedykoľvek po postúpení takého zoznamu môže ktorákoľvek strana písomným oznámením depozitnej vláde ohlásiť výhradu vzhľadom na ktorýkoľvek druh alebo ktorúkoľvek jeho časť alebo produkt, a pokiaľ táto výhrada nebude odvolaná, bude sa s týmto štátom zaobchádzať vo veciach obchodu s dotknutými druhmi alebo ich časťami alebo produktmi, akoby nebol členom tohto Dohovoru.

3. Strana, ktorá predložila niektorý druh na zaradenie do prílohy III, môže to kedykoľvek odvolať písomným oznámením sekretariátu, ktorý oznámi odvolanie všetkým stranám. Odvolanie nadobudne účinnosť 30 dní odo dňa tohto oznámenia.

4. Každá strana, ktorá predkladá zoznam podľa ustanovenia odseku 1 tohto článku, predloží sekretariátu kópie všetkých domácich zákonov a nariadení použiteľných na ochranu týchto druhov a všetky výklady k nim, ktoré uzná za potrebné alebo ktoré si sekretariát vyžiada. Dokiaľ je dotknutý druh zaradený do prílohy III, predkladá strana naďalej všetky pozmeňovacie návrhy týchto zákonov a nariadení alebo všetky ich nové výklady, ak boli prijaté.

ČLÁNOK XVII

Pozmeňovacie návrhy k Dohovoru

1. Na písomnú žiadosť najmenej jednej tretiny strán zvolá sekretariát mimoriadne zasadanie konferencie na prerokovanie a na prijatie pozmeňovacích návrhov k tomuto Dohovoru. Také pozmeňovacie návrhy budú prijaté dvojtretinovou väčšinou prítomných hlasujúcich strán. "Prítomnými a hlasujúcimi stranami" sa rozumejú prítomné strany, ktoré hlasovali za alebo proti. Strany, ktoré sa zdržali hlasovania, sa do dvoch tretín, požadovaných k prijatiu pozmeňovacieho návrhu nepočítajú.

2. Text každého predkladaného pozmeňovacieho návrhu oznámi sekretariát všetkým stranám najneskôr 90 dní pred zasadaním.

3. Pre strany ktoré ho prijali, nadobudne pozmeňovací návrh platnosť 60 dní po tom, čo dve tretiny strán uložili svoje listiny o prijatí tohto pozmeňovacieho návrhu na depozitnej vláde. Pre každú ďalšiu stranu potom nadobudne pozmeňovací návrh platnosť 60 dní po tom, čo táto strana uložila svoju listinu o prijatí pozmeňovacieho návrhu.

ČLÁNOK XVIII

Riešenie sporov

1. Akýkoľvek spor, ktorý vznikne o výklad, alebo plnenie ustanovení tohto Dohovoru medzi dvoma alebo viacerými stranami, bude predmetom prerokovania medzi týmito stranami.

2. Ak spor nemožno vyriešiť v zmysle odseku 1 tohto článku, môžu strany, ak sa na tom zhodnú, predložiť spor na arbitráž, najmä Stálemu arbitrážnemu dvoru (Stálej komore Zmierovacieho súdu) v Haagu, a arbitrážne rozhodnutie bude potom pre strany, ktoré spor k arbitráži predložili, záväzné.

ČLÁNOK XIX

Podpis

Tento Dohovor bude otvorený na podpis vo Washingtone do 30. apríla 1973 a potom v Berne až do 31. decembra 1974.

ČLÁNOK XX

Ratifikácia, prijatie a schválenie

Tento Dohovor bude ratifikovaný, prijatý alebo schválený. Listiny o ratifikácii, prijatí alebo schválení budú uložené na vláde Švajčiarskej konfederácie, ktorá bude depositnou vládou.

ČLÁNOK XXI Prístup

Tento Dohovor bude otvorený na prístupenie bez časového obmedzenia. Listiny o pristúpení budú uložené na depositnej vláde.

ČLÁNOK XXII Nadobudnutie platnosti

1. Tento Dohovor nadobudne platnosť 90 dní po uložení desiatich listín o ratifikácii, prijatí, schválení alebo prístupe na depositnej vláde.
2. Pre štát, ktorý ratifikuje, prijme alebo schváli túto konvenciu alebo k nej pristúpi až po uložení desiatich listín o ratifikácii, prijatí, schválení alebo pristúpení, nadobudne tento Dohovor platnosť 90 dní po tom, čo tento štát uložil svoju listinu o ratifikácii, prijatí, schválení alebo pristúpení.

ČLÁNOK XXIII Výhrady

1. Ustanovenia tohto Dohovoru nepripúšťajú všeobecné výhrady. Určité presne vymedzené výhrady možno urobiť v zmysle ustanovení tohto článku a článkov XV a XVI.
2. Každý štát môže pri ukladaní listiny o ratifikácii, prijatí, schválení alebo pristúpení uplatniť určité výhrady, týkajúce sa:
 - a) ktoréhokoľvek druhu zaradeného do prílohy I, II alebo III; a
 - b) ktorejkoľvek časti alebo derivátu výslovne uvedenej pri jednotlivých druhoch zaradených do prílohy III.
3. Dokiaľ strana svoju výhradu neodvolá, bude sa s ňou vo veciach obchodu s dotýčnými druhmi alebo časťami alebo derivátmi, výslovne uvedenými v tejto výhrade, zaobchádzať ako so štátom, ktorý nie je členom tejto konvencie.

ČLÁNOK XXIV Výpoveď

Ktorákoľvek strana môže kedykoľvek vypovedať tento Dohovor písomným oznámením depositnej vláde. Výpoveď nadobudne účinnosť dva mesiace po tom, čo depositná vláda dostala toto oznámenie.

ČLÁNOK XXV Depozitor

1. Originál tohto Dohovoru v anglickom, čínskom, francúzskom, ruskom a španielskom jazyku, ktorých verzie sú autentické, bude uložený na depositnej vláde, ktorá postúpi jeho overenú kópiu každému štátu, ktorý Dohovor podpísal, alebo uložil svoju prístupovú listinu.
2. Depositná vláda informuje všetkých signatárov a pristúpivšie vlády i sekretariát o podpísaní tohto Dohovoru, o uložení listín o ratifikácii, prijatí, schválení alebo prístupe, o nadobudnutí jeho platnosti, o pozmeňovacích návrhoch, o podaní a odvolaní výhrad a oznámení odpovedí.

3. Len čo nadobudne tento Dohovor platnosť, postúpi depozitná vláda jeho overenú kópiu Sekretariátu Organizácie Spojených národov na registráciu a publikovanie v zmysle článku 102 Charty OSN.

Na dôkaz toho podpísaní splnomocnení, riadne v tomto zmysle zmocnení, podpísali tento Dohovor.

Dané vo Washingtone tretieho marca tisícdeväťstosedemdesiattri.

POZNÁMKA:

Text príloh I, II, III a IV, ktoré podliehajú pravidelným zmenám, sú uložené v poslednej verzii na Ministerstve životného prostredia Českej republiky a Slovenskej komisii pre životné prostredie, ktoré zabezpečia vhodnú formu ich sprístupnenia verejnosti.